

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Teknologiateollisuus kannattaa jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuuden soveltamisalan laajentamista ja tavoitetta pitää materiaalit puhtaina syntypaikkalajittelun avulla, mikä mahdollistaa korkealaatuisten kierrätysmateriaalien valmistamisen ja kierrätysmarkkinoiden kehityksen.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energijätteenä

Pyydämme ympäristöministeriötä kiinnittämään pykälää ja sen perusteluita koskevassa jatkovalmistelussa erityistä huomiota tekijöihin, jotka vaikuttavat jätteiden kierrätyskelpoisuuteen. Perusteluissa mainitun purkutoiminnan lisäksi teollisuustoiminnasta syntyvä jäte voi sisältää esimerkiksi erilaisia haitta-aineita, jotka estävät jätteen kierrätyksen tai vaikeuttavat sitä merkittävästi. Tästä syystä energijätteen erilliskeräys on monilla toimialoilla edelleen olennainen osa toimivaa jäte- ja materiaalijärjestelmää, sillä kaikki materiaalit eivät sovellu kierrätykseen, vaan ne ovat jatkossakin tarkoituksenmukaista hyödyntää energiana.

Asiaa koskevassa jatkovalmistelussa tulee varmistaa, että myös sellainen jäte, joka olisi periaatteessa kierrätettävissä mutta ei teknistaloudellisen arvion perusteella kannattavasti, voidaan edelleen lajitella energijätteenä. Tällä varmistetaan, että energijätteen erilliskeräys on mahdollista silloin, kun se on ympäristön ja järjestelmän toimivuuden kannalta perusteltua ja jätehierarkian mukaisesti hyväksyttävä viimesijainen hyödyntämisvaihtoehto.

Jätelain toimeenpanossa on myös huolehdittava, etteivät energijätteen keräystä tai muuta hyödyntämistä koskevat rajoitukset tarpeettomasti estä jo toimivia, luvitettuja ja ympäristöllisesti perusteltuja teollisia ratkaisuja. Samalla on varmistettava, että kierrätyskelpoisuuden arviointi perustuu todelliseen tekniseen ja markkinaehtoiseen hyödynnettävyyteen eikä teoreettisiin mahdollisuuksiin. Sääntelyn tulisi mahdollistaa tarkoituksenmukaiset poikkeamat niissä tilanteissa,

joissa materiaalihyödyntäminen ei ole kokonaisedun mukaista. Tämän lisäksi tulisi varmistaa, että jätelain täytäntöönpano on valtakunnallisesti ja alueellisesti yhtenäistä kilpailun vääristymien estämiseksi.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

Tavoite parantaa lajittelutehokkuutta ja nostaa kierrätysastetta on kannatettava. Jatkovalmistelussa on kuitenkin tärkeää kiinnittää huomiota teollisuuskiinteistöjen ja tuotantoympäristöjen erityispiirteisiin ja mahdollisuus hallinnollisen ja kustannustaakan lisääntymiseen ilman vastaavaa ympäristöhyötyä.

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

-

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

-

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

Kannatamme toimia neuvonnan ja tiedottamisen lisäämiseksi, jotta valmiudet ja motivaatio lajitella jätteet järjestetyn erilliskeräyksen mukaisesti olisivat mahdollisimman korkeat.

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

-

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

-

Voimaantulosäännös

Esityksessä ehdotetut, vuodesta 2027 alkavat voimaantuloajankohdat edellyttävät riittäviä siirtymäaikoja. Lisäksi tarvitaan ennakoitavuutta suhteessa EU- ja kansalliseen kiertotalous- ja ympäristösääntelyyn. On myös tärkeää varmistaa, ettei useita merkittäviä muutoksia oteta käyttöön samanaikaisesti ilman niiden yhteisvaikutusten huolellista arviointia.

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

-

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua. Pidämme tärkeänä esitysluonnoksen tavoitetta edistää jätteiden lajittelua, erilliskeräystä ja kierrätystä neuvontaa ja tiedottamista koskevilla ehdotuksilla sekä käytännön jätehuoltoa koskevilla ehdotuksilla. Tavoite parantaa kierrätysmateriaalien laatua ja lisätä niiden tarjontaa parantaisi kierrätys- ja kiertotalousmarkkinoiden kasvun ja kehittymisen edellytyksiä.

Kiertotalouden ja kierrätyksen tavoitteet ovat kannatettavia, mutta keinovalikoiman on oltava teollisuuden näkökulmasta toteuttamiskelpoinen ja kustannustehokas. Toimiva, kiertotaloutta tukeva sääntely on teollisuuden kilpailukyvyyn ja Suomen kestäväen kasvun kannalta strategista. Monet Teknologiateollisuuden yritykset kehittävät ratkaisuja, joiden avulla asiakkaat voivat vähentää materiaalien käyttöä, pidentää tuotteiden elinkaarta ja tehostaa resurssien hyödyntämistä koko arvoketjussa.

Smids Linda
Teknologiateollisuus ry